

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARITIU ȘI SPINȚIT DE LUPTA PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂRA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorizați și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 96 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

10 Decembrie 1942

Anul 105

Neologisme

de V. Branisce

Recunosc că nu este politicos să te amesteci în vorba altora. De altfel, țărănul, înzestrat cu mult bun simț, a înfierat într'un proverb destul de drastic pe aceia care se grăbesc să-și spună părerea, neîntrebații. Dacă, totuși, încerc să fac anumite reflexii în jurul interesantelor desbateri filologice — fără să mă situez în niciuna din tabere — aș vrea să fixez anumite norme generale.

Înainte de toate țin să aduc un sincer omagiu filologiei, singura știință care n'a îmbătrânit în urma riguroaselor discipline științifice ale secolului prezent. Ea este tot atât de tânără, tot atât de naivă ca în secolul al XVII-lea, când un Gr. Ureche ne exemplifica cu candoare etimologiile cuvintelor de origine latină.

Iar filologii nu se lasă mai prejos de un Laurian sau Massim. În zelul lor de a ostraciza categorii de cuvinte, ei nu se sfiesc să le adreseze aspre invective.

Este un merit de netăgăduit al filologiei — o adevărată tinerete — fără bătrânețe — ca după trei veacuri, discuțiile să mai aibă farmecul și ineditul polemicilor de astăzi.

După secole de discuții, polemici și concluzii să reeditezi spuse și zise este un fenomen neîntâlnit în domeniul altor științe.

În fizică, în chimie, în medicină orice descoperire devine un bun comun, termenii tehnici se consacră și nimeni nu mai are ingenuitatea să descopere lucruri descoperite sau să discute problemele de știință, privindu-le printr'o prismă „politică”. În filologie se poate orice.

Într'un articol de ziar m'a impresionat următoarea exclamație: „Dar au fost numite neologisme numai vorbele de o evidentă origine latină”. Parcă numirea de neologism depinde de bunul plac al cuiva, sau constituie vreo insultă personală.

Dar tot atât de originală este și competența în domeniul filologiei. În domeniul oricărei științe trebuie să ai o pregătire de specialitate. Nici meserii nu poți practica fără „carte de lucrător”.

Filologie are dreptul să facă ordine. Fără pregătire temeinică, fără cultură de specialitate, călăuzit doar de instinct și de reminiscențe literare, întrebându-și anapoda termenii și noțiunile, ordine are dreptul să facă filologie.

Discuția pornită în aceste condiții se prăvălește ca o lavă, iar vorbele se macină inutil, fără niciun folos pentru cineva.

Nu ne-ar mira dacă, în urma acestor discuții, se va discredita termenul de „neologism”, începând să circule într'un sens peiorativ, devenind o înjurătură curentă, „bancul” zilei. Fenomenul ar fi rezultatul „popularizării” prin presă a problemelor de filologie.

FRONTUL

de Ion Colan

Numai despre o luptă s'ar cuveni să vorbim azi.

S'ar cuveni, dacă n'am ști că bătălii s'au mai dat, ca spatele să fie asigurat când alte perspective, alte lupte vor cere.

Ni se prăvălesc feciorii în spații slave, ca dincoace de Nistru neamul să-și aibă asigurată ființa.

Alt drum n'aveam.

Cine crede altfel, uită Basarabia și Bucovina anului 1940. Iar acestor uitări li se poate spune și altfel.

Cremlinul trebuie văzut la ei acasă, ca să-ți dai seama că Internaționala comunistă, numerotată dela 1 până la 3 sau nenumerotată, nu reprezintă pentru noi decât același pericol slav, dotat cu alte mijloace și propagat cu armele altei ideologii.

Prăpădul e azi departe, pe Volga, la cotul Donului și în valea de rai a Cubanului.

Dela 2000 de km. distanță și din pragul casei tale liniștite, roșul pâlăște și uneori, când nu vezi bine, se poate întâmpla să întrezărești aureole de sfinți, acolo unde iadul este un termen blajin de comparație.

Dacă, însă, tunurile pacificei politici rusești ar trăsni undeva pe Prut sau pe Siret, ca să se sguode geamurile blocurilor din Capitală; dacă secera și ciocanul pe mâna politriucului și-ar face apariția de câne scăpat din lanț pe Călea Vic-

toriei, lumea s'ar încredința, fără niciun fel de nedumerire, că steagurile țării nu puteau fi, deocamdată, decât acolo unde sunt.

Ducem, la Est, un războiu rațional, logic, la temperatură joasă.

Și-l ducem în condiții care ne-ar fi lipsit tuturor dacă am fi fost singuri. Același pericol dela Murmansk până la Cetatea Albă, a unit pe cei amenințați. Numai cine n'a văzut formidabila armată rusă pregătită de navală în Europa, numai cine nu cunoaște mulțimea armelor — scoase și azi parcă din ineputabile depozite — numai acela mai poate crede că noi astăzi am mai fi altceva, decât un infernal rai bolșevic.

Eu o știu, căci viu de-acolo, de unde unii nu se mai întorc. Vorbesc nu din cărți, ci din trăite.

La Est ne apărăm, nu cucerim.

Verbal și formal n'o fi, pe frontul de Est, chiot de bucurie, dar e multă hotărâre și multă voință. Fețele prind ceva din apriga dârzenie dacă în apărarea Sarmizegetusei. Nu auzi vaiet, nu auzi nici o cârtire. Batalioanele se mișcă în automatism de ceas. Companiile se frâng și se adună, grupele năvălesc în salturi scurte, în șgomot surd. Nu se aude decât respirația ce sparge pieptul. Înapoi nu vin decât târgile pe care stau întinși, cu fețe ca pământul, Maurii care și-au făcut datoria.

Iată țara în care cred.

Misiunea Bisericii

de I. Bozdog

În timpul din urmă tot mai des și mai insistent se face apel de către toți factorii răspunzători pentru întoarcerea și concentrarea întregii activități în jurul și în spiritul bisericii. Activitatea de educație a tineretului, îndrumarea adulților, călăuzirea și croirea noului drum pe care s'a angajat neamul să-l străbată astăzi și pe care va trebui să străbată mâine, nu se mai pot face fără o participare activă, conștientă și sprijinită de cel mai înalt prestigiu moral al bisericii și al slujitorilor ei.

De aceea, pentru zilele ce vor urma cataclismului de astăzi, — care înafară de distrugerile materiale cauzează și atâtea răsturnări morale, — biserica trebuie să fie pregătită cu tot ce are ea mai ales, cu slujitorii nepătați, devotați numai cauzei bisericii, și cu un prestigiu atât de ridicat, încât să devină adevărata busolă strălucitoare, pe care neamul s'o urmeze cu încredere și fanatism în epoca lui de reconstrucție apropiată.

Această preocupare serioasă a factorilor conducători, de a ridica prestigiul bisericii, ne bucură mai ales după sbuciumările și rezistențele eroice ce le-a depus biserica în ultimii 20 de ani, luptând adeseori nu numai cu indiferentismul conducerii de stat, ci și contra unor concepții laicizante, ce tindeau la separarea și scoaterea ei din viața de stat, cum și contra mânilor sacrilege care au voit să facă din biserică un instrument mârșav de propagandă și factor politic.

Desechilibrul s'a simțit pe toate terenele vieții publice. Amestecul și constrângerea bisericii la acte ce nu cadrau cu înalta ei misiune, a fost o abdicare păgubitoare pentru educația generațiilor din această perioadă.

Tăria de granit a neamului și puterea sa de rezistență, mai ales aici în

Continuare în pagina 3-a

Dor de moarte

Aprinde, noapte, stelele
Pe 'ntinsul cer senin,
Să 'nlătur eu perdelele
La geam și să mă 'nchin.

Din lumi albastre liniștea
Coboară 'n lung și 'n lat
S'adoarmă dorurile 'n ea
Ca 'n leagăn fermecat.

Imi stinge-a gândului schintei
Cu stropi de vrajă reci
Și cerne colb pe ochii mei
Să nu mai văd când treci.

Ecat. Pitîș

„GAZETA TRANSILVANIEI”
Prof. Gh. Bogdan-Duică
Dr. Valeriu Branisce
Prof. Sextil Pușcariu

Ion I. Pogana

Intr'o frumoasă și documentată conferință rostită recent la postul de radio București, d. Ion Breazu, cunoscutul publicist ardelean, a vorbit despre istoricul și misiunea presei din Ardeal.

Un impresionant capitol de istorie națională a fost evocat cu pietate de

distinsul intelectual ardelean, care a arătat cum s'a născut și evoluat presa din Ardeal, răscolind și pregătind conștiința națională a atâtor generații — încleștate în luptele uriașe cu puterile răului, ale fostei stăpâniri.

DI. Ion Breazu a făcut istoricul

INSTANTANEE

O naufragiată

Eram în orașul A. în timpul războiului trecut și trăiam dintr-o leață mică c'o mamă bătrână, un câne și două pisici. Acesta era anul cel mai greu. Se exportaseră din țară mari cantități de cereale și ce mai rămăsese acum era în mâna speculatorilor. Mi-aduc aminte că înghițeam în sec de câte ori vedeam pe vreun țaran mușcând cu poftă din coardul lui de pâne albă. Pânea orășenilor, pânea domnilor era neagră — cum e și astăzi — amestecată cu porumb sau orz. De multe ori lipsea și asta.

În situația aceasta mă găseam când într-o zi întorcându-mă de la slujbă, am întâlnit pe stradă o femeie, un tip respingător, nenorocit. Era, după cum spunea ea — o germană. Venise din Berlin cu tot puhoiul acela de oameni: ostași și civili, pe care îi vărsau nenumăratele trenuri sosite din Nord, asupra pământului nostru mănos dar sărăcit. Crezuse să se sature aci și flămânzea acum pe străzi. Când am întâlnit-o eu umbra căutând o brutărie. Avea în mână bonul pentru pâne. Nimenea nu-i da o îndrumare, toți o măsurau de sus, râzând.

Pe-o zi de Iulie ferbinte, de se'nmuia asfaltul, Emilia Herzog era îmbrăcată c'o jachetă galbenă din păr de câmilă, pe cap cu pălărie de postav și'n picioare sandale și ciorapi negri, groși. Înțelegând ce vrea, am condus-o într-o cofetărie din apropiere și până ce-și sorbi cafeaua comandată de mine, mă uitai cu milă la obraji ei ca de mort, la gura urâtă ce n'o putea închide din cauza dinților mari ce-i răsăreau din falca de sus. Ochii îi erau albaștri și odihneau în ochii tăi cu sinceritate de animal, dar ce folos, că nu puteam îndulci cu nimic înfățișarea chipului hâi. Avea și brațele oloage, unul nedesvoltat iar dela celălalt îi lipsea un deget. Mi-a povestit că nu are pe nimeni, că nu știe de ce fug toți de ea. O, eu știam prea bine!

Ca o ironie a sorții își mai pierduse și geamantanul pe drum cu puținul ei avut și cu îmbrăcămintea de vară. Se încleșta de mine cu toată puterea ca naufragiatul de o scândură; m'a rugat s'o duc acasă la mine sau cel puțin să-i dau adresa și n'am făcut-o. Nu mi-aduc aminte ce pretext am pus. După ce-am plătit ce consumase m'am desfăcut de ea și-am plecat. De atunci n'am mai văzut-o.

Ce s'a făcut în marea de străini Emilia Herzog, nu știu.

Ecat. Pitiș

Dr. I. Gârbacea

Ion cavalier de Pușcariu

Conferința D-lui Dr. Iosif Gârbacea, prof. la Academia Comercială Cluj-Brașov, ținută în ziua de 6 Dec. c. în istorica sală festivă a liceului Șaguna, a împropătat figura uitată a cavalierului, așa cum îl numeau Brănenii și unii contimporani.

Om cumpănit, cu judecată sănătoasă, având la bază temeinice studii de „jură“, a luat parte efectivă la întreaga mișcare națională a Românilor ardeleni dinainte de Unire. Fără ambiții deșarte și străin de orice poftă după bunuri lumești a trăit în mijlocul evenimentelor ultimelor șase decenii ale veacului trecut, cu gândul și fapta închinată neamului. Mâna dreaptă a lui Simeon Bărnuțiu, om de încredere al lui Șaguna sau secretar-colaborator al filantropului Gojdu, a fost însuși o personalitate ardeleană.

Lui îi datorăm, încă dela 1892, unele „Date istorice privitoare la familiile nobile române“, o serie de studii, apoi, publicate în Memoriile secției istorice ale Academiei Române și foarte bogata lucrare în informațiuni, fără sonorități în

titlu: *Notițe despre întâmplările contemporane (1913)*. Ales membru al Academiei Române, își ține discursul de recepție, în 1901, despre „Ugrinus 1291“.

La adânci bătrânețe, pensionat, renunță la tot ce i-ar fi putut oferi orașul și se retrage la Bran, unde activitatea lui pilduitoare face să răsară școalele centrale și Banca „Parsimonia“, impunându-și marea lui autoritate și în viața socială a satelor brănene.

Un bust aduce și azi aminte trecătorilor de figura foarte interesantă a unui brănean ce s'a ridicat mult peste media intelectualilor contimporani ieșiți din satul ardelean.

Acasă în subiect și, mai mult chiar decât atât, familiarizat cu epoca în care a trăit Cavalierul de Pușcariu, Dl Dr. Iosif Gârbacea, prin o serie întregă de paranteze și-a întregit conferința, înfățișând ideile și sbuciumul unei epoci, de multe ori cu un curaj pe care oportunitatea unora îl ocolesc.

I. C.

Antologia războiului

Cântec de leagăn

Pe front e-o tăcere de schit la vecerne,
Răcoarea și noaptea se lasă, se lasă..
Prin găuri, în grăul ce foșnete cerne,
Soldații visează porumbul de-acasă.

E-un murmur de greeri din vremuri uitate,
Se vede încolo un sat care arde.
Zac morții... zac morții... un miros răzbate..
Gem numai răniții purtați pe brancarde.

Deodată un cântec... un cântec deodată..
Și câștile ascultă, ascultă ce spune..
Duios dintr'o casă de brandturi mușcată,
Un cântec de leagăn a prins să răsune.

Prin inimi un zâmbet, un zumzet, un treagăn,
O undă de taină de suflete-i suptă.
Ce caută oare un cântec de leagăn,
Un cântec de leagăn, pe câmpul de luptă.

Răsună, răsună cu tot adevărul,
Alunecă gîngăș, plutind peste moarte.
Și grău, ah grăul e 'ntocmai ca părul,
Ca părul copiilor care-s departe.

Soldații ascultă, visând în neștire,
Visând în neștire c'un dor care sfarmă.
Și plini de mahnire și plini de mahnire,
Obraji se culcă pe paturi de armă.

Poniatowka, 1941.

GEORGE LESNEA

Universul Literar, LI, Nr. 34 din 28 Aug. 1942

Conferințele Institutului de Cultură Italiană

D-l Ruggero Palmieri a vorbit despre regiunea Abruzzilor

Institutul de Cultură Italiană a inaugurat la sediul său din Brașov o serie de conferințe însoțite de proiecții, despre diversele regiuni ale Italiei. Prima a fost ținută Miercuri 2 Dec. c. de d-l Ruggero Palmieri, directorul Institutului, și a avut ca subiect regiunea Abruzzilor. Originar din acele locuri, d-l Palmieri a evocat cu căldura și cu talentul oratoric caracteristice nației italiene, poezia aspră a muntelui, unde oamenii păstrează neștirbite tradiții și chiar superstiții milenare. Cu toate auto-stradele moderne care sredelesc astăzi pereții stâncosi, cu toate hotelurile confortabile care s'au ridicat semețe pe crestele pleșuve, localnicii povestesc încă la gura sobei legende în care sfinții creștini stau cot la cot cu zii mitologiei. Iar în cântecele lor, nealterate încă de influențe dinafară, răsună aceeași duioasă melancolie a vremilor de altădată.

Artele minore ca: broderia, dantela, orfeveria, sunt și astăzi fala regiunii, ca și pitoreștile costume populare. Arhitectura mai veche prezintă aici o ciudată caracteristică: imbinarea, armonios realizată într'un singur monument, a mai multor stiluri. Astfel, nu arareori, vezi un portal romanic încadrat de ferestre gotice, sau o fațadă din renaștere terminată cu fronton ogival.

Minunate diapozitive au ilustrat poetica evocare a d-lui Palmieri, care a fost viu aplaudată de o numeroasă asistență.

Viitoarea conferință va fi ținută de d-l Cianciolo, directorul Institutului Italian dela Sibiu, tot la sediul din Calea Victoriei No. 4, Sâmbătă 12 Dec. orele 19, și va trata despre Toscana.

Lia Busuioceanu

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte. Lipsa de hârtie, tot mai simțită, nu ne permite să înmulțim numărul paginilor.

gazetelor și publicațiilor dela Brașov, Sibiu, Blaj, Arad, Timișoara, Lugoj și celelalte orașe, unde au apărut în cursul anilor de băjenie făclii ce luminau în nopțile de robie ale poporului ardelean, atât de mult înbercat și oropsit de stăpânirile vremelnice — dar care nu l-au putut răpune.

Vorbind, însă, despre atâtea publicațiuni care au ilustrat viața cărturărească a Ardealului, d. Ion Breazu a evocat și impresionantul număr de scriitori, publiciști și gazetari ardeleni — care au dat viață clocotitoare paginilor ieșite de sub tipar.

E lung pomelnicul acestor mucenici ai scrisului transilvan, atât de dinamic și entuziast întotdeauna, urmărit cu o nespuză sete de popor, dar și de frații de peste Carpați, care găseau în scrierile lor balsam alintător pentru atâtea doruri și aspirații naționale.

Din fresca acestor condeieri și mesageri ai gândurilor și aspirațiilor ardeleni, trei nume și-au împletit cununa lor de glorie gazetărească, poposind și pe frumoasele plaiuri bucovinene, dăruind consăngenilor noștri suflet din sufletul lor ars de idealuri, abia mai târziu împlinite.

Cărturarilor ardeleni Gh. Bogdan-Duică, Dr. Valeriu Branisce și Sextil Pușcariu au pus, spune d. Ion Breazu, cu magicul lor condeiu și în Bucovina, unde prezența lor a fost necesară și unde au lăsat o operă fecundă.

Profesorul Sextil Pușcariu a fost profesor la univertitatea din Cernăuți, înainte de marea unire din 1918, spre a trece apoi și organiza Universitatea din Cluj, al cărei prim rector a fost.

A participat la toate luptele naționale care au precedat evenimentele istorice din anul 1918, manifestându-se prin scris, tribuna universitară și cea politică.

Bucovinenii își reamintesc foarte bine de rolul pe care l-a jucat profesorul Sextil Pușcariu în viața veselei grădini a lui Vasile Alecsandri, a lui Arune Pumnul, M. Eminescu, Hurmuzache, Flondor și a celorlalți fruntași și luptători bucovineni.

Astăzi, savantul autor al „Atlasului Limbei Române“ este un mare ambasador al României la Berlin, unde conduce Institutul de cultură română.

Profesorul Gheorghe Bogdan-Duică, în peregrinările sale prin Patria desmembrată de ieri, s'a oprit și în Bucovina, unde s'a făcut cunoscut prin scrierile sale întotdeauna atât de documentate.

După unire a trecut profesor la Universitatea din Cluj, continuându-și vasta sa activitate de cărturar și stingându-se din viață pe când prezida o comisie de bacalaureat, la Brașov.

Între cărturarilor ardeleni, care au depus o remarcabilă și bogată activitate publicistică în Bucovina, a fost dr. Valeriu Branisce, față de care Patria mărită a fost foarte îngrată.

Dr. Valeriu Branisce și-a încheiat apostolatul gazetăresc la Lugoj, unde a scos ani de zile „Drapelul“, ziar dinamic și popular.

După unire, „Drapelul“ său n'a mai putut rezista ziarelor de duzină și senzațional care au inundat publicistica românească.

În parlamentul țării dacă s'a putut găsi câte un mandat pentru profesorii Gh. Bogdan-Duică și Sextil Pușcariu, ca senatori ai Universității din Cluj, pentru Valeriu Branisce nu s'a găsit niciodată, cu toate că el a organizat învățământul în Ardeal după unire.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra“ Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

Colțul meu

Presă românească în Iași anul 1917

de A. P. Bănuș

Adio România Mare!

Te-a înmormântat România Nouă din Kiew.

Nici România de ieri n'o mai avem!

Dacă Apărarea Națională a fost așa de slabă!

Să recunoaștem cinstit că Timpul e critic și că Momentul nu-i deloc favorabil ofensivelor. Nici Mișcarea, nici Acțiunea Română, nu se mai pot iniția în strămoșia de azi a „Triunghiului Mortii”.

Avem totuși Informația că „Liga Poporului” cere Indreptarea situației. Din parte-ne credem că Evenimentul s'ar putea produce. În tot cazul, puternicii zilei au sfânta datorie să asigure Viitorul țării.

Firește, liberalii au fost totdeauna pentru Independența Română, (scrisă în franțuzește, ca s'o poată lua la cunoștință întreagă străinătatea).

Însă Conservatorii, care odinioară țineau în mână Steagul partidului lor istoric, nu vor scăpa ocazia de-a îndeplini, în sfârșit, Reforma socială românească.

Bineînțeles și noi o vrem, cu toții, și cine n'ar vrea întreagă Independența Economică a poporului nostru?

Arena Politică și Socială fiind însă, amândouă, destul de corupte, Opinia publică strigă în pustiu, de-atâta vreme, iar de pe blată Tribuna Muncitorilor, doi-trei condeieri de meserie sau poate autodidacți, încearcă zadarnic să devină Ecoul Moldovei cunțite, sărăcite și încercuite de dușmani.

Din „teritoriul ocupat” Gazeta Bucureștilor cere pedepsirea severă a „Marelui Vinovat” și, de câteva săptămâni, proiectează spre noi Lumina ei stranie, ce bate la ochii Neamului Românesc, ai cărui cărturari, în frunte cu N. Iorga, sunt acum toți concentrați în Iași gloriei de ieri și suferinței de azi.

Curierul Bibliotecii „Astra”

Pr. Cornel Măeruşan din Crizbav e anunțat că s'a procurat cartea: *N. Cartojar, Cărțile populare în literatura românească, vol. I.* Fiind vorba, însă, de o carte epuizată, consultarea ei nu se poate face decât în sala de lectură.

Muguri

Ha! lasă-ți pantofiorii iar la ușă...

Tie

Iți amintești? Erai copil atunci,
Și cerul te iubea, și florile,
Iar când senin pornit-a peste lunci
El ți-a trimis, în dar, ninsorile.

Și azi ești tot copil, un copil rău,
Cu fulgii nu te mai împaci de loc,
De-aceia 'n locul lor vin astăzi eu,
Să-ți spun povești de vrajă și de foc.

...Ha! lasă-ți pantofiorii iar la ușă,
Aș vrea să văd ce-ți mai aduce Moșul,
Un car cu bani, noroc, o nuielușă,
Sau zăna mică răsturna-va coșul...??

Hai, lasă-ți pantofiorii iar la ușă,
Căci mâne-ți va surăde amintirea.
Din depărtări scrutând o nuielușă
Sau rechemând, înfiorat, iubirea.

Rodica Olteanu

O națiune, un gând, un ideal

de Dr. N. Căilman

Scriam acum 5 ani:

Astăzi pare că toate popoarele sunt în căutarea după idealul care să le dea forțele și să le reîmprospăteze puterile.

Cele care și-au găsit deja un ideal și luptă pentru el, pare că încep să învingă greutățile timpurilor noastre.

Noi, în România întregită, am trăit până acum, timp de 20 ani, orbecând pe căi întunecoase, fără un ideal.

Care poate fi idealul de viață al poporului nostru?

Se pare că națiunile merg către un nou ideal: națiunea.

S'a văzut, scurt timp după războiu, că umanitatea nu poate fi idealul care să dea popoarelor forță și vigoare de acțiune.

Din cele arătate până acum am putut vedea că, o gândire organică ne duce la națiune ca la individualitatea superioară, care singură este în stare să ducă o viață a sa, singură poate satisface toate necesitățile individului și singură poate fi alcătuitoare și susținătoare de stat. În ea trebuie să-și găsească individul toate necesitățile, toate năzuințele și toate aspirațiile.

Idealul poporului român de azi și de mâine nu poate fi altul, decât națiunea și țara românească.

Numai atunci, când acest ideal va face parte din sufletul fiecărui Român, va căpăta poporul român coeziunea necesară pentru o acțiune unitară și numai din această coeziune se va putea naște puterea și forța poporului român.

O gândire organică ne duce către idealul: națiune.

Așa scriam acum 5 ani într-o mică lucrare.

Era într'un timp când băjbăiam în întuneric. Mergeam pe atâtea căi încât

laolaltă nu se putea întâlni o mână de oameni. Națiunea nu se putea întâlni niciodată. Cei mari ridicau mereu bisericuțe pentru închinare. Iar cei mici se închinau la toate marginile de drum, tuturor idolilor așezați pe postamente de vorbe. Toți mușcau fără milă din corpul națiunii. Națiunea sângera zi de zi. Prea multă lume credea că drept la viață are numai individul. Cu națiunea își bătea capul prea puțină lume. Ea putea sângera. Așa a ajuns ea în situația în care o găsisem anul 1940. Lipsită de coeziune, lipsită de unitate, fără ideal.

Catastrofa din anul 1940 era de noi pregătită. Căderea granițelor ne-a trezit din adormirea fericită. Ne-a îndreptat către singura realitate a noastră: națiunea. A venit războiul tuturor eliberărilor. Focul lui a curățit și mai mult sufletele de toate ruginile. A eliminat multe rele din corpul sănătos al națiunii.

Astăzi națiunea este unită, cum n'a fost niciodată în cei 20 de ani de România Mare. Se simte acest lucru din vorbe, din gesturi, din priviri, din fapte. Lumea noastră adunată în sală de spectacol, sau de conferințe, întâlnită la sat sau oraș, în local public sau particular, toată, poartă un singur gând. La amintirea acestui gând, al tuturor, capetele se ridică, sentimentele fierb, pumnii se încleștează și mâinile se ridică deodată ca electrizate pentru aplauze.

Această națiune va duce la împlinirea gândului tuturor.

Mărfurile importate de Ștefan cel Mare dela Brașov

de Dr. Emil Micu

V.

Lipsa unei industrii proprii a silit pe Moldoveni să importe toate instrumentele și articolele, de care aveau nevoie, pentru munca câmpului și meșteșugul războiului.

Din documentele timpului se constată că pe vremea lui Ștefan cel Mare se importau următoarele articole: cuțite, coase, seceri, lucruri de cositor, talere, cofițe, brâne ferecate, tăvi, fiare de plug, săbii ungurești, paloșe. Cele mai multe din aceste instrumente le furniza Brașovul care era un important centru de industrie a armamentului.

Alexandru cel Bun cumpărase dela Brașov, pentru nevoile armatei sale, patru arcuri cu vârtej (arbalet) și tot de aici și-a procurat Ștefan cel Mare cele mai multe arme și tunuri.

În anul 1476, la 18 Februarie, Ștefan scria șoltuzului din Brașov să permită meșterului Mihai de a se întoarce în Moldova cu săbiile și armele cumpărate de acolo, „căci avem nevoie de ele să ne fie împotriva păgânilor”.

De cele mai multe ori, în schimbul articolelor de războiu importate, Ștefan cel Mare dădea produsele sale. Aceasta rezultă dintr'o scrisoare a lui Ștefan cel Mare către Brașoveni scrisă pe la sfârșitul domniei sale (1500—1503):

„Am trimis acolo la Domnia Voastră — scrie Ștefan — pe credinciosul nostru boier, pe dumnealui Troțușan Spătarul, cu marfă de a noastră, ca să ne cumpere acolo ce ne este de trebuință. De aceea ne rugăm de Dumneavoastră să-i fiți cu toții de ajutor și să ne cumpărați ce ne trebuie, fie scări de șea, fie arme, fie funii, cum vă va spune el. Vă mai rugăm pe domniavoastră să nu ne luați vamă, căci eu sunt al vostru pe viață și bucuros voi face pe voia voastră, oricare ar fi voia voastră”.

Tot dela Brașov a importat Ștefan cel Mare, ulelu și postav.

Prin scrisoarea din 17 Iunie 1482 Domnul Moldovei roagă pe Brașoveni să-i vândă uleiu și postav în valoare de 25 florini ungurești și să nu-i ia nicio vamă.

De asemenea, negustorii brașoveni aduceau în Moldova postavuri, plătind vamă după bucată, nu după valoare, cum plăteau negustorii din Lemberg.

Drumul pe care umblau carele negustorilor, care aduceau și duceau mărfurile comercianților brașoveni și moldoveni, era vestita cale pe care a folosit-o și regele Matei Corvin în expediția sa contra lui Ștefan. Acest drum ducea din Suceava prin Roman, Bacău, Adjud, Troțuș prin pasul Oituz spre Brașov, având ramificații cu aproape toate orașele Moldovei.

Vama cea mare, numită și vama Sucevei, o plăteau negustorii brașoveni o singură dată la Suceava. Aceasta rezultă din cuprinsul privilegiului din anul 1458. „Iar vama Sucevei să n'ó plătească nicăiri afară de Suceava, măcar de ar merge până dincolo de Mare. Deasemenea întorcându-se cu marfa lor la țara-ungurească, vor plăti vama Sucevei la Suceava, iar în alt loc nicăiri în țara noastră”.

Negustorii brașoveni, fiind privilegiați, plăteau la vamă 4 groși de poavară, iar pentru postavuri dădeau vamă după bucată, pe când negustorii din Lemberg plăteau vama de 3 procente socotită la grivnă, iar pentru postav și pânză după valoarea mărfurilor.

Comercianții brașoveni, ca și ceilalți negustori străini, plăteau vama numai în bani, pe când Moldovenii puteau plăti și în natură.

Mărfurile care nu se desfăceau în Moldova erau supuse la vămile de tranzit din diferite orașe situate pe căile de comunicație.

Misiunea Bisericii

de I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

Transilvania, a format-o în trecut strânsa lui alipire de biserică.

Născuți în sărăcie materială, dar crescuți în bogăția înmiresmată de fumul de tămâie și de duhul adevăratelor învățături creștine și naționale, propovăduite de slujitori ai altarelor cu sulete de aur și cu inimi de arhangheli, fiii bisericii noastre au călcat peste toate adversitățile ce se iveau și au zdrobit cu seninătate orice dușmănie ridicată în calea neamului.

Secretul tăriei noastre din trecut a constat tocmai în legătura sinceră și de nesdruncinat dintre păstori și turmă.

Biserica a fost principalul îndrumător nu numai în cele duhovnicești, ci și în cele de educație, etică, atitudine națională și economică, și fără a forța și a impune o notă de bigotism, sau o supunere irațională, a știut să ocrotească și îndrumeze în chip armonios, toți pașii neamului spre o țintă, pe care conducătorii au fixat-o, activitatea ei prodigioasă a luminat-o, iar înțelegerea și jertfelnicia fiilor ei au întru-chipat-o.

Acest mare și tainic rost al bisericii a fost înțeles și de neîmpăcații dușmani ai neamului, care luptară din răspuțeri să-i strice așezămintele de temelie, în care era ea retransată, ca în cele mai sigure metereze de comandă și de apărare.

Cocoș de munte din părțile Rodnei

Iscălim cu amândouă mâinile formula care va trebui să devină curând poruncă națională: *Indărât la Biserică!*

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astrei” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12), oferind, în schimb și icoane pe hârtie.

Reviste

Revista Limbii și Culturii Germane. Anul II. Nr. 2 Iulie—Septembrie 1942.

Zilele trecute a apărut noul număr al acestei publicații periodice, condusă de titularul catedrei de limbă germană dela Academia Comercială din București, d. prof. I. V. Pătrășcanu.

Articolul de fond e scris de însuși directorul revistei și tratează, documentat și în mod convingător despre „Universalitatea spiritualității germane”, în domeniul culturii. Prin pătrunderea cât mai temeinică a limbii, literaturii, artei și științei germane în păturile largi ale publicului cititor dela noi, vom ajunge să cunoaștem adevăratul suflet al acestui popor, care încă „nu este înțeles și apreciat în deajuns în forma lui reală nici de poporul nostru și nici de celelalte popoare ale lumii”. E în interesul nostru să tindem de a ajunge la curent cu ultimele cercetări științifice, artistice și literare de valoare universală.

Credincioasă programului fixat în primăvara anului 1941, când a pornit la drum, — de a publica „articolele de sinteză din totalitatea vieții spirituale germane”, — revista dă atenție, în acest număr, artelor plastice. Profesorul Virgil Tepeanu își desvoltă tema „Expresia figurii în plastica germană medievală”. Un nou cv mediu, — contrar celui cunoscut în deobște, — reconstruit pe temeuri de solidă cunoaștere a acelei „epoci de redresare” ne apare aici și ne îmbește prin linia ascendentă a artei sale plastice, care pornește dela mistica de colorit romantic, trece prin spiritualizarea personalității eroice din epoca de înflorire a cavalerismului, pentru ca, apoi, culundându-se un răstimp într-o desamăgire dezolantă, să-și regăsească echilibrul, spre sfârșitul evului mediu, într-un cadru viguros de nuanță burgheză, reoglindind timpul caracteristic al rasei germane.

După ce profesorul H. O. Burger din Danzig schițase într-un mod magistral — în numărul 3 din anul precedent — o luminoasă constelație de pe firmamentul literaturii germane actuale (Wiechert-Binding; Stehr-Kolbenheyer — Paul Ernst; Weinheber-Carossa) aflăm de data aceasta un articol german, despre „Personalitatea și opera lui Iosif Weinheber”, scris cu multă pătrundere de Isabela Iacovescu.

Victor Orendi-Hommenau, dăru-este Germanilor „Luceafărul” lui Eminescu într-o formă revizuită, asupra căreia vom reveni. — Al. Posescu atrage luarea aminte a cititorilor asupra „Istoriei filosofiei contemporane”, redactată de cunoscutul gânditor român P. P. Negulescu. Volumul apărut este „primul dintr-o serie mai mare de volume ce urmează să apară” și despre care „autorul ne anunță că are gata de tipar materialul celor dintâi cinci volume. Primele vor fi consacrate filosofiei germane contemporane”.

Dita Leonte evocă personalitatea științifică și pedagogică a filologului Gustav Kisch, fostul profesor de limba germană dela Facultatea de litere a Universității din Cluj.

Tradiția cultivării poezilor germani prin traducerea operelor lor în limba noastră e continuată cu o stăruință tot mai accentuată. Astfel aflăm în acest număr, pe lângă baladistul Schiller (tălmăcit de Dr. Nicolae Ionescu-Constanța) pe Theodor Storm și Reiner Maria Rilke, interpretați de Maria Nahlik, apoi pe Jakob în traducerea lui Pimen Constantinescu și Tache Mininy, și 'n sfârșit „Căntecele stufului” și alte două poezii înlăcrimate de ale lui Lenau, traduse de Valeria și Ioan Ciorănic.

La recensii și cronică semnează directorul revistei și Claudia I. Mustăcescu.

Nu numai germanistul, ci oricare om de cultură își poate afla, în „Biblioteca” dela sfârșit, o orientare prețioasă în scrisul german contemporan.

I. Gh.

Al. Lasearov-Moldovanu, Romanul furniceii. Ediție definitivă. București, editura Cugetarea-Georgescu Delafras, 1942, p. 304.

Pagina a 7-a din „Universul”

de Ion Clujanu

Când vezi inși purtându-și în bucălate fețe și burgheze cețe cu etaj nemulțumirea față de năpasta care i-a ajuns de-a nu putea mes- teca, în fiecare zi, mușchiulețul la grătar stropit cu vin;

Când vezi lume cu vai-uri și ah-uri ancorate la prora fiecărui cuvânt rostit teatral, prelung, ca în tragediile grecești;

Când dezolantul nicevo slav întâmpină orice încercare de logodire a sufletului de-aici cu cel din adăpostul înghețat al frontului;

Când recunoști, în așa de multe strădanii, numai dorul de câștig, socotit în bani sunători, atunci renunți la orice opoziție, închizi uși și ferestre din tine, lași storuri negre să oprească năvala albă a luminii de zăpadă, și-ți pleci ochii — și genunchii! — în fața crucilor înșirate disciplinat în pagina a 7-a din „Universul”.

Din chenare se desprind, în zilele acestea de cumplită dărâ- mare a tot ce ai crezut, oameni care au fost: prieteni, cunoscuți numai, sau străini.

De-ați ști, Dumneavoastră, cum dor aceste cruce tipărite, când sunt puse la capul unor camarazi! Și cum ai vrea, în zile deslănate, când porți în tine golul celui dus pe totdeauna, să fii din nou un număr într-un batalion, din nou să-ți frângi somnul ce te-a apucat pe marginea umedului șanț, din nou s'o iat pe drumuri fără sfârșit, alături de toți candidații la o

groapă de stepă și la cinci centi- metri patrați în pagina unui ziar din capitală.

Cum ai vrea, în acele zile, să proiectezi pe un enorm ecran, în mijlocul pieții orașului sau satului tău, povestea neștiută încă a tutu- ror celor adunați în cimitirul unei pagini de ziar! Să strângi tot neamul indoliat al celor de subt crucile grafice, ca să se cutremure, de mulțimea lor cernită, toți noro- coșii situațiilor privilegiate.

Și, păcătuind în fața lui Dum- nezeu, care cere bunătate și ier- tare, parcă le-ai dori, tuturor a- cestora, măcar două luni de iarnă de „în definitiv nu și-au făcut decât datoria!”, ca fiecare să-și dea seama ce valoare are acest final de discuție „în definitiv...” suportat pe piele proprie.

Contrastul dintre pagina a 7-a din „Universul” și inconștientul cotidian românesc evidențează până unde poate coborî, în viața unora, sentimentul decenței și cât de greu moșierii bunurilor rămase pricep că cei duși apără, cu prețul de nerăscumpărat, chiar porțile cona- cului moșiei lor.

*

Războiul, pe lângă jertfele de tot felul, impune celor de-acasă și o atitudine sufletească.

Sau, măcar, una formală.

Citirea zilnică a paginei amin- tite, i-ar putea determina s'o aibă.

AGRICOLE

Creșterea porcilor de grăsime

Cea mai răspândită rasă de porci pentru grăsime, în România, este porcul Mangalița. El are multe însușiri bune. Este mai puțin pretențios la hrană decât porcul de carne, așa că-l poate crește orice sătean. Se îngrașă ușor și dă mai multă grăsime decât carne.

Porcii Mangalița se pun la îngrășat la vârsta de un an, sau după ce au fost scoși dela prăsilă. Vierii trebuie castrați înainte de a fi puși la îngrășat. Hrana cea mai potrivită pentru îngrășarea porcilor este uruiala de porumb sau de orz și cartofii fierți. Cam jumătate din uruială se poate înlocui cu cartofi. La început porcii bătrâni

vor primi 2 kg. hrană pe zi, iar cei tineri 1½ kg. Porția se mărește din cinci în cinci zile, până ajunge la 4—5 kg. pe zi. O jumătate kg. uruială de mazare sau fasole, pe zi și pe cap, îmbunătățește carnea și grăsimea. Trebuie să dăm porcilor puși la îngrășat numai apă proaspătă și curată. Ei trebuie să aibă la îndemână bulgări de sare. Este bine să fie hrăniți de două ori pe zi și la aceeași oră.

Ingrășarea ține 4-6 luni. Când porcul nu mai mănâncă decât 2—2½ kg. hrană pe zi, când bălegarul începe să fie tare și când părul începe să cadă, îngrășarea este terminată. Dacă porcul este sănătos și mănâncă bine, din 500 kg. de hrană pune 100 kg. greutate.

Un porc de grăsime, cu cât este mai greu, cu atât se plătește mai bine.

Reviste și ziare

Propagandă subversivă face firma Kecscheméty Sándor din Timișoara, cu ajutorul inscripțiilor de pe ambalajul mărfurilor ei. Gazeta dela Turda, III, Nr. 132 din 6 Dec. 1942.

Membrii „Astrei” sunt incu- noștințați că au fost comandate, dela centrala din Sibiu, 1200 calendare pe anul 1943. Tot prin gazetă vom anunța conducerile cercurilor culturale din județ, când să le ridice, dela Bibli- oteca „Astrei” Brașov.

Oirat și Halimac

In stepa calmuță — printre iurtele Mongolilor

Comunicatele germane au vorbit în ultimul timp destul de des de luptele din stepa calmuță. Articolul de mai jos dă câteva date interesante asupra regiunii.

Oirat înseamnă „rudă”. Așa se numesc între ei locuitorii din stepa calmuță, cea mai vestică seminție a Mongolilor. În mod greșit se dă noțiunii „mongol” un conținut prea mare. În realitate este vorba nu de o rasă, ci de un singur popor, întemeiat de Gingis-Han, prin amestecarea sângelui mai multor seminții: Bide, Arulat, Taidjigut, Tătari, Nimani, Cherați și Mergheti. Numele lor se compune din două părți: mong = dârz, semeț și gool = fire. Se deosebesc trei mari ramuri mongolice: cei de răsărit, cei de apus și Buriții. Calmucii dela Volga sunt mongoli apuseni. Numele de calmuci li s'a dat mai târziu și el vine dela cuvântul „khalimek” sau „halimak”, care însemnează „cei rămași”. Calmucii sunt în adevăr mongolii apuseni care au emigrat către Vest și mai târziu au revenit în stepele chinezești; rămași acolo, au primit numele „halimak”. Primul val de calmuci a apărut la Volga între 1630 și 1650, și au luptat neîncetat cu Cirghizii, Nogaii, Tătarii, Cazacii și Rușii. Sub Petru cel Mare ei se încreștinară și hanul lor întemeie orașul Stavropol, Vorșilovsk de astăzi. Militari de seamă, ei aveau organizație autonomă chiar în regimetele țariste.

Sub bolșevici Calmucii căpătară o republică „autonomă” întinsă pe 75.000 km. p., cu 220.000 locuitori, având capitala Elista. Țara este puțin populată din cauza caracterului ei de stepă secetoasă. Calmucii trăiesc mai ales din creșterea vitelor, cu care cutreeră pășunile. Noaptea se adăpostesc cu familiile în iurte, corturi de păslă. O mare problemă pentru viața în stepă este apa. Calmucii beau mai mult apa strânsă în timpul ploilor și zăpezilor. Lipsa de posibilități de comunicație și raritatea punctelor unde se găsește apă, face ca armata care pierde un astfel de punct să fie nevoită să se retragă departe, până la găsirea unui al doilea. Este cazul frecvent al armatei bolșevice. Elista este în mâinile germane dela 13 August.

Orașe de actualitate

Algerul

Dela Alger până la...

Pentru a se putea urmări și înțelege mai bine comunicatele de războiu referitoare la noul teatru de lupte din Africa de Nord, dăm mai jos distanțele între Alger și diferite puncte din jur:

Alger—Gibraltar 780 km. — Casa- blanca 1080 km. — Oran 375 km. — Dakar 3300 km. — Freetown 3620 km. — Monrovia 3737 km. — Tinbuktu 2250 km. — Lacul Ciad 2610 km — Tripolis 1030 km. — Benghazi 1680 km. — Tunia 670 km. — Sicilia 960 km. — Sardinia 630 km. — Roma 1040 km. — Corsioa 785 km. — Genova 980 km. — Marsilia 720 km. — Mallorca 300 km. — Valencia 400 km.—Cartagina 400 km.

Un erou brașovean Maiorul Vintilă Navrea

de pr. Alex. Florea

Se împlinesc zile și ani dela moartea eroică a unora din cei plecați și încreștam pe răbojul vieții noastre obli-gațiunile de recunoștință tuturor, cu drag pomenind numele și faptele lor.

In zilele acestea se îplinește un an de când un erou brașovean și-a în-scris jertfa în cartea de veșnicie a nea-mului. Maiorul Vintilă Navrea a fost adus cu avionul de pe țăr-murul Azovului, ca apoi să-și dea tri-butul său în această luptă pe vieață a patriei sale.

Ca fost camarad de front, îi reim-

prospătez amintirea, acum, când, după atâtea, trecute, se pot prețui adevăra-tele valori ai oastei noastre dragi.

Amănuntele vredniciei sale nu se pot încrusta aci, dar au rămas înscrise în cartea vieții sale cu litere de sânge. Și acum, când biserica și frații săi, pen-tru care cu drag a luptat, îi vor po-meni numele după un an dela despăr-țire, noi ne legăm cu inima, de el și de toți care în aceeași chemare au slu-jit și au murit pentru Patrie.

**Banca Centrală pentru Industrie și Comerț S. A. Turda
(Refugiată din Cluj)**

Prospect de emisiune

Consiliul de administrație al Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț s. a. Turda (refugiată din Cluj), autorizat prin hotărârea adunării generale extraordinare din 26 Noemvrie 1942, publică următorul prospect de emisiune:

1. Banca Centrală pentru Industrie și Comerț s. a. Turda, majorează capi-talul social dela 50.000.000 lei la 100.000.000 lei,

a) prin întrebuintarea fondului pen-tru majorarea capitalului social în sumă de 25.000.000 lei.

b) prin subscripție și vărsăminte în numerar pentru suma de 25.000.000 lei

2. Fondul pentru majorarea capi-talului social fiind înființat sub rezerva aprobării generale ordinare a anului 1942, o hotărâre definitivă pentru în-trebuintarea acestui fond se va lua nu-mai după ce se va obține această aprobare.

3. Pentru partea de majorare ce urmează să fie acoperită prin subscrip-ție și plată în sumă de 25.000.000 lei, adunarea generală extraordinară a sta-bilit următoarele condițiuni de emisiune:

Se rezervă vechilor acționari drep-tul să semneze după 2 acțiuni vechi, una nouă, pe prețul de 250 lei fiecare acțiune,

Pentru acțiunea fără soț se va putea semna una nouă, cu plata de ju-mătate, iar cealaltă jumătate se va aco-peri diu fondul pentru majorarea capi-talului social.

Dreptul de opțiune se va exercita dela data de 7 Decemvrie 1942 și până mai târziu în ziua de 16 Ianuarie 1943 ora 13.

La semnare se va vărsa valoarea integrală a acțiunilor semnate.

Semnarea acțiunilor se va putea face la sediul principal al Băncii din

Turda, Str. Sterca Suluțiu Nr. 3, cât și la sediile secundare din București, Str. Ion Ghica Nr. 2, Brașov, Piața Libertății Nr. 3, Sibiu, Str. Regina Maria 59, Alba-lulia și Hațeg.

Pentru a putea exercita dreptul de subscripție la noul capital și pentru a-și justifica calitatea, acționarii sunt obligați să depună acțiunile vechi la sediile unde semnează. Acțiunile rămân în depozit la Bancă, până la a doua adunare ge-nerală extraordinară.

Neexercitarea dreptului de sub-scriere în termenul și modul arătat mai sus, cum și lipsa vărsământului integral la subscriere, atrage pierderea dreptului de opțiune.

Noile acțiuni vor participa la di-videndul anului 1943.

Consiliul de Administrație este autorizat să hotărască asupra distribu-irii acțiunilor rămase nesubscrise prin neexercitarea opțiunii. In urma reco-mandațiunii adunării generale extra-ordinare, Consiliul de Administrație pro-cedând la distribuirea acțiunilor rămase nesemnate, va ținea seama de vechii acționari care fiind mobilizați sau din-colo de hotar, au fost împiedecați să semneze din timp la noua emisiune.

4. Intru cât fondul pentru majora-rea capitalului social în sumă de 25.000.000 lei nu ar putea fi întrebui-nțat pentru prezenta majorare, din motive neprevăzute, majorarea cu 25.000.000 lei prin subscripție și plată în numerar ră-mâne totuși valabilă, realizându-se ast-fel o majorare dela 50.000.000 lei la 75.000.000 lei.

Apelăm la vechii noștri acționari, rugându-i să binevoiască a face uz de drepturile ce le sunt rezervate, în ter-men precluziv.

Consiliul de Administrație

Parastas

Implinindu-se patru ani dela moar-tea regretatului Victor Branisce, fost redactor al „Gazetei Transilvaniei“ se va oficia un parastas în ziua de 13 Dec. c. la orele 11 a. m. la biserica din Brașovul-Vechiu.

Familia Mia V. Branisce, Maria Dr. V. Branisce, Valeria Missits, Dr. Nico-lae Căliman, Ing. Florin Onițiu, Dr. Pompiliu Nistor și Protopop Aurel Nis-tor, în loc de flori donează o sumă pentru un supliment la masa răniților Spitalului 162 din Brașov în ziua pa-rastasului.

Cu sufletul tot mai mult în-durerat Lida, soție, anunță, că în ziua de 13 Dec. 1942 în Biserica Sf. Nicolae Brașov se va face rugăciunea de un an pentru pome-nirea sufletului iubitului și adora-tului său soț

Erou Maior Vintilă Navrea

mort pentru Cruce și Patrie pre-cum și de 5 ani al scumpului ei tată

Anton Beleovschi

Cei ce i-au cunoscut, iubit și apreciat sunt rugați a lua parte.

Primăria Municipiului Brașov

No. 42501/1942.
Serv. silvic.

PUBLIKAȚIUNE

In conformitate cu ordinul telegra-fic al Ministerului Afacerilor Interne Nr. 19.769/1942, se aduce la cunoștința publicului acestui Municipiu, că înce-pând cu ziua de azi toate lemnele care intră în oraș vor fi dirijate la depo-zitele din oraș, la dispoziția Primăriei.

Aceste lemne nu vor putea fi vân-dute decât în cantități mici populației cu stare materială precară (nevoiași), cu avizul scris al Oficiului de Ocrotire Mu-nicipal, singurul în drept a stabili prin anchetă această calitate.

Brașov, la 3 Decemvrie 1942.

Primar :

N. G. V. Gologan

Secretar General,

Dr. V. Voicu

Șeful Serv. silvic,

Ing. Inspector G-ral silvic :

C. Moarcăș

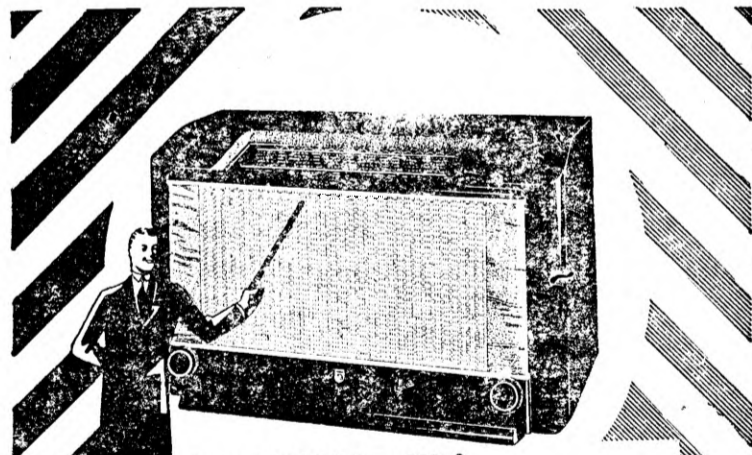
Magazioner de preferință fost le-gător de cărți sau cu practică de librărie, caută Tipografia „ASTRA“ Brașov, Str. Lungă Nr. 1 sau B-dul Regele Ferdinand No. 12.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Funcționari, Intelectuali ! Cu Lei 104.-

Restaurantul Consiliului de Patronaj „VICTORIA“ din localul Prefecturii, oferă o masă substanțială și gustoasă la prânz și seara compusă din 3 feluri de mâncări. — Servesc și alte consumații (vin, bere, etc.) Deschis dela ora 12,30-15 și dela 19-22 în fiecare zi.

Aparat PHILIPS Typ 759 A

Un super excepțional cu 3 game de undă. Redare splendidă grație reacției negative și difuzorului special foarte sensibil care mărește puterea de audiere. 4 lămpi cu funcțiuni multiple, scală luminată prin proecție. CASETA FOARTE ELEGANTĂ

Trebuie să ascultați și Dv. acest aparat.

PHILIPS

DEMONSTRAȚII LA REVĂNZĂTORII
DIN TOATĂ ȚARA.

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o între-prindere curat românească.

Atellerele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Conferințele Extensiunii Academice

Duminecă, 13 Decembrie, c. ora 11.30 a. m. va vorbi, în sala festivă a liceului Andrei Șaguna, d-l prof. I. Ol. Ștefanovici-Svensk, desvoldând subiectul: *Cum se învață temeinic o limbă. Intrarea liberă.*

Prelungirea termenului pentru vizarea contractelor de închiriere

Ministerul de Finanțe apreciind împrejurările grele prin care trec proprietarii de imobile și ținând seama că multe din contractele de închiriere nu au putut fi vizate din cauză de forță majoră, prelungește vizarea acestor contracte, fără amendă, până la 20 Decembrie a. c.

Distribuirea tractoarelor agricole

Tractoarele agricole sosite din Germania se vor distribui, în primul rând, obștilor agricole legal constituite pe baza legii 488/1942.

Cererile obștilor vor fi îndreptate și centralizate la Direc. Agrară, Serviciul Organizațiilor Profesionale din Ministerul Agriculturii și Domeniilor, București, B-dul Carol No. 26.

Cauciucul trebuie declarat

Chestura Poliției Brașov comunică:

În conformitate cu D. L. Nr. 846, publicat în Monitorul Oficial Nr. 274 din 21 Noembrie 1942, deținătorii de cauciuc sub orice formă, în cantități mai mari de 5 kgr., sunt obligați să-l declare de urgență la chestura Poliției — Biroul Circulației.

Declarațiile sunt scutite de timbru și se vor face pe formularul tip, publicat în Monitorul Oficial Nr. de mai sus.

Declarații cauciucului rămân, din ziua declarației, depozitari ai acestor materiale, cu toate obligațiile ce decurg din D. L. Nr. 846/1942.

Nedeclararea completă sau la timp a cauciucului, se pedepsește cu internarea într'un lagăr de muncă dela 6 luni la 5 ani.

Se verifică sirenele de alarmă

Comandamentul Zonei A. P. Brașov comunică:

În ziua de 10 Decembrie 1942, între orele 9—14, organele Apărării Passive ale Municipiului și județului Brașov, vor proceda la verificarea una câte una a tuturor sirenelor de alarmă prin sunete scurte de câteva secunde.

Se va face verificarea sirenelor Municipiului Brașov și a tuturor sirenelor dela toate întreprinderile din Municipiul și din județul Brașov.

După verificarea fiecărei sirene, se va face o verificare a tuturor sirenelor deodată, printr'un sunet lung de 1 minut.

Publicul este înștiințat să nu se alarmeze din cauza acestor semnale.

Eventuale alarme reale se vor transmite, ca până acum, prin sunete modulate cu o durată de 1 minut.

Cronica Războiului

Stăpânirea Mediteranei

Lupta care se dă astăzi pentru Mediterana, ne amintește îndelungile războaie duse în antichitate pentru stăpânirea ei, fiind această cale între continente o permanentă sursă de incendii mondiale. Unul din cele mai vorbitoare exemple despre puterea ce-o reprezintă Mediterana, pentru cei ce-o stăpânesc, ni-l dă istoria poporului roman. Imensa împărăție, propagatoare de civilizație, a luptat în toate direcțiile, dar în cele din urmă ea s'a oprit asupra scopului decisiv și anume: stăpânirea coastelor Mediteranei.

Secole întregi au dus Romanii lupta lor, dar ea nu era decât preluatul mării lupte de cucerire deplină a spațiului mediteranean, marcat prin cele trei războaie punice. Timp de 118 ani între Roma și Carthagina n'a putut să fie pace. Chiar atunci când Anibal amenința câmpia romană, Roma n'a renunțat o singură clipă la luptă, știind că odată stăpână pe țărmurile Mediteranei ea și-a asigurat viețuirea peste veacuri. Timp de 17 zile au ars clădirile Carthaginei și Scipione Emilianus, care a supus definitiv semețata cetate, scruta îngândurat viitorul, întrebându-se dacă Roma va avea soarta Troiei, sau intră de data aceasta în veșnicie. Provinciile cartagineze sunt declarate posesiuni romane și primesc numele de Africa.

Iată drumul Romei și totodată destinul Mediteranei. Oricât de vitrege au fost veacurile ce au urmat, și oricât părea secătuită vigoarea cetății dela Tiberu, ea a mers pe calea acestui destin incununat de succes, până la porțile Carthaginei în flăcări.

Situația pe fronturi

Operațiile din răsărit

Cu privire la situația de pe frontul răsăritean putem prezenta următoarele date:

În sectorul de Nord, trupele germane au distrus 80 de cazemate și posturi inamice. În regiunea dintre lacul Ilmen, Kalinin și Toropeț, luptele continuă cu violență nespūsă. Toate atacurile date de către forțele de infanterie sovietice, sprijinite cu formațiuni puternice de tancuri, de artilerie și de avioane, cu scopul de a străpunge liniile germane în apropiere de Rjew și în zona Toropeț, au fost respinse cu pierderi grele pentru ele.

Alte 104 tancuri sovietice, dintre care multe de tonaj mare, au fost scoase din luptă. Numai într'un sector al unei divizii de infanterie germană s'au distrus în ultimele zece zile 169 de tancuri, prin atacuri terestre și aeriene.

În cotul cel mare al Donului, sunt în curs operațiuni favorabile trupelor germane și române. În spațiul dintre Don și Volga mai

Roma fără Mediterana este un trup anchilozat. De aceea, cunoscând cele câteva amănunte ale trecutului, vom înțelege mai bine astăzi, pentru ce Italia luptă cu atâta îndârjire pentru apărarea teritoriului său african.

Moștenind tradiția romană, Italia n'a ezitat să folosească împrejurările istorice care o duceau pe vechea ei cale imperială, chiar dacă pentru aceasta a trebuit să-și ia pe umeri sarcini imense. Spiritul roman, de largi orizonturi și veșnic în căutarea sensurilor noi ale civilizației, se poate afla, cândva, în stare latentă, dar nu a doarme niciodată.

Iată gândurile care ne frământă azi, când asistăm la un nou și epocal războiu al Mediteranei, pe aceeași arenă antică ce înglobează țărmurile bătrânei mări. Pe locul vechei Carthagine, se încrucișează astăzi focurile artileriei Axei cu cele ale unui alt inamic, tot atât de dărz și tot atât de primejdios pentru politica imperială a Romei, ca și cohortele lui Amilcar sau Anibal. Și tot așa, cum bătrâna Romă cunoștea înfrângeri și izbânzi, pentru a încheia cu izbânda definitivă, Italia de azi, încadrată în Axă, acceptă situațiile cele mai dificile, sigură de victorie.

Atunci când inamicul se credea mai stăpân pe spațiul african, reacțiunea a venit promptă și în câteva zile s'a putut constata că ceea ce ei numeau retragere, nu era în realitate decât o regrupare de forțe în fața unei noi situațiuni. Astăzi, largul cap de pod african constituie nu numai un centru de rezistență, dar și o importantă bază de operații pentru viitor.

multe atacuri inamice s'au prăbușit, iar în cursul unui contraatac dat de către o unitate blindată germană, un grup de forțe inamice format din cavalerie și tancuri a fost zdrobit. În acest sector, Germanii au capturat 2000 de prizonieri și 14 tunuri, nimicind și 75 tancuri.

În stepa Kalmucilor, dela Sud de Stalingrad și Nord de fluviul Kama, coloanele motorizate germane continuă operațiile de curățire în spatele trupelor inamice.

În Caucazia de Vest, atacurile inamice puternice au fost respinse de trupele germane și române, iar în sectorul portului Tuapse, ele au câștigat teren. La nord de fluviul Terek, acțiunea ofensivă a coloanelor rapide germane continuă cu rezultate satisfăcătoare.

Situația pe frontul Africei

Pe teatrul de războiu african, în Cirenaica de Vest, pregătirile armatei a 8-a britanice și ale forțelor italo-germane, par a fi în faza ultimă. În apropiere de zona Agedabia — El Agheila, sunt părți din divizia 54-a britanică de infanterie iar mai înapoi divizia 7-a blindată și o

de Mardare Mateescu

divizie de infanterie neo-zeelandeză. În zona frontului n'a fost decât activitate de artilerie.

În Tunisia de Nord-Vest, operațiunile sunt în curs. Un grup de forțe anglo-americane care acoperea dispozitivul de apărare al armatei 1-a comandată de generalul Andersen, a fost atacat și aproape nimicit, iar după lupte crâncene, un important nod de comunicație a fost cucerit de trupele italiene și germane.

Din Londra se anunță că pe frontul Tunisiei coloanele asociate anglo-americane nu mai pot progresa din cauza atacurilor inamicului..

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Situația amiralului Darlan

Tot din Londra se află că, situația amiralului Darlan, care acum câteva zile a anunțat că îndeplinește funcțiunea de guvernator general al imperiului colonial francez african, nu este încă bine definită.

Ministerul de externe al Mării Britanii, d-l Eden, a declarat în Camera Comunelor că amiralul Darlan și-a asumat în mod „unilateral“ această misiune, lăsând să se înțeleagă absența unui consimțământ din partea guvernului britanic.

105 ani de luptă românească are „GAZETA TRANSILVANIEI“

Afitudinea populației din Maroc și Algeria

Autoritățile militare anglo-americane din Maroc și Algeria sunt preocupate de atitudinea populației indigene, care după unele informații ar fi neliniștitoare. Chiar înainte de războiul actual, naționalismul arab, care se manifesta puternic împotriva dominației franceze și mai cu seamă în Maroc a dat naștere la agitații care au degenerat în răscoale armate.

Din cauza aceasta, importante forțe anglo-americane, în loc să poată contribui la operațiunile de războiu, sunt nevoite să facă poliția acestor ținuturi.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
II. 1513

Abonamentul anual Lei 300
Autorități și Societăți Lei 600
Membrii „Astreii“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 150